

Partij voor de Dieren

Statenfractie Noord-Brabant

Datum

21 maart 2017

Onderwerp

Ontwerpwijziging Verordening ruimte 2014 en de gevolgen voor gemeenten

Geacht college, geachte gemeenteraad,

Op 17 maart is de Ontwerpwijziging Verordening ruimte 2014, actualisatie 2017 door het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant gepubliceerd.¹ In dit voorstel tot wijziging worden de mogelijkheden tot uitbreiding en vestiging van veehouderijen en mestbewerkingsinitiatieven verbreed. Daarnaast wordt een systeem voor staldering opgenomen voor specifiek aangewezen gebieden in Brabant.

Wij willen u met deze brief attenderen op de vergaande gevolgen die deze wijziging voor uw gemeente kan hebben. U heeft tot en met 13 april 2017 de mogelijkheid zienswijzen in te dienen.

Wij komen tot de conclusie dat het nieuwe beleid een averechts effect heeft op het voorkomen van problemen van de intensieve veehouderij. Er wordt ingezet op verdere schaalvergroting met grotere stallen en verdere concentratie van dieren, met een grotere kans op uitbraken van dierziektes tot gevolg. Ook delen van Brabant waar nu nog geen sprake is van overbelasting, maken kans om hierdoor onder druk te komen te staan.

De zeer ruime mogelijkheden voor mestfabrieken leveren meer vervoer van mest op, met alle risico's voor de volksgezondheid en gevolgen voor de leefbaarheid van dien.

Het proces biedt daarnaast geen stimulans voor grondgebonden bedrijven, geen stimulans voor biologische landbouw en geen inzet op plantaardige landbouw. Deze bedrijven zullen zo juist de markt uit worden geconcurrereerd. Momenteel stoppen 5 boeren per dag omdat ze niet mee kunnen in de concurrentieslag van "groot, groter, grootst". Het nieuwe beleid betekent dan ook een einde aan de familiebedrijven en een verdere vermindering van het aantal boeren in Brabant.

¹ www.brabant.nl/ontwerpactualisatie

De gevolgen op een rij

Hieronder hebben wij voor u puntsgewijs aangegeven wat volgens ons de belangrijkste gevolgen zijn van de wijziging aan de Verordening. In de bijlage bij deze brief gaan we dieper in op de wijzigingen van de betreffende artikelen van de Verordening.

1. Er zijn geen afstandscriteria voor stallen, in het kader van volksgezondheid, opgenomen.
2. Er is geen stop op de explosieve groei van het aantal geitenhouderijen en geen grondgebondenheid opgenomen in het beleid.
3. Nieuwvestiging van stallen wordt mogelijk in het NatuurNetwerk Brabant (NNB), de groenblauwe mantel en het gemengd landelijk gebied. Meer grote stallen in onze natuur en ons open landschap, dus.
4. Als een bedrijf een 8,5 of meer scoort voor de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) mag het uitbreiden tot 2 ha. Dit levert een verdere concentratie van dieren op.
5. Het systeem van 'staldereen' – oppervlakte van oude stallen inleveren voor de bouw van nieuwe stallen – houdt geen direct beleid voor krimp van de veestapel in.
6. Na verplaatsing van een overlast veroorzakende veehouderij mag het betreffende bedrijf worden uitgebreid tot maximaal 2,5 ha. Een beloning voor het veroorzaken van overlast.
7. Op bedrijfsniveau mag mest worden verwerkt, waarmee groei van de veestapel op lokaal niveau nog minder wordt beperkt.
8. Melkrundveehouderijen mogen als collectief – dus twee of meer bedrijven samen – op een bedrijfslocatie tot 25.000 ton mest vergisten. Ook in de groenblauwe mantel en het gemengd landelijk gebied.
9. De nieuwvestiging van mestfabrieken op industrieterreinen wordt mogelijk gemaakt. Dat betekent dat uw overlast en gezondheidsrisico's vrezende burgers – zoals in Roosendaal, Oss en Sterksel – hiertegen nog minder in te brengen hebben.
10. De evaluatie van de BZV laat zien dat volksgezondheid, duurzaamheid en dierenwelzijn niet of nauwelijks zijn toegenomen. Ook betekent het meer controle en handhaving voor uw gemeente.

Mestfabrieken

Zolang niet wordt ingezet op een forse inkrimping van de veestapel, bieden mestfabrieken geen echte oplossing voor het mestprobleem. Integendeel, het houdt de overproductie van mest juist in stand en laat de import van soja ongemoeid. Ook uw burgers betalen hiervoor de prijs, o.a. in de vorm van de miljoenen euro's subsidie die aan de mestfabrieken ter beschikking worden gesteld.²

Het is dan ook onverantwoord om onbeperkt mestvergisters tot 25.000 ton toe te staan in de groenblauwe mantel en het gemengd landelijk gebied. Dit zijn gebieden in uw gemeente die nu nog mooi zijn en bescherming genieten. Er wonen mensen die structureel last zullen hebben van de mestfabrieken.

Grote mestfabrieken op industrieterreinen zijn ook geen oplossing voor het mestprobleem. Ook rond de enorme installaties, met een capaciteit van tot wel 500.000 ton mest per jaar, wonen mensen. Ook deze mensen zullen structureel overlast ondervinden van de vele verkeersbewegingen en de geuruitstoot. Daarnaast is er nog te weinig bekend over de risico's voor de volksgezondheid, ook van het verplaatsen van mest.

Green washing

Van het voorstel tot uitbreiding van stallen middels het systeem van stalderen is in het kader van duurzaamheid en leefbaarheid niet veel te verwachten. Uit een in opdracht van de provincie uitgevoerde evaluatie blijkt dat uitbreidingen van veehouderijen in het kader van de BZV nagenoeg niets heeft opgeleverd voor de volksgezondheid. Bij slechts 0,2% van de Brabantse bedrijven heeft verduurzaming dankzij de BZV plaatsgevonden.³

Met het oog op de leefbaarheid van uw gemeente is het ons inziens daarom onverantwoord om nu door te gaan met het vergroten van stallen van 1,5 ha naar 2 ha. Wat er met deze intensivering wordt bewerkstelligd is een verdere concentratie van dieren, waarmee ook het risico op ziektes wordt vergroot. Het is precies het tegenovergestelde van wat de GGD als advies heeft meegegeven.

² In totaal is er al 570 miljoen euro subsidie beschikbaar gesteld aan mestfabrieken in Brabant. Daar komt nog een deel van de extra subsidie voor mestvergisters van 150 miljoen euro bij, waarvan is te verwachten dat een groot deel in Brabant terecht komt, nu de wijziging van de Verordening ruimte extra mogelijkheden voor mestbewerking aan melkveehouders geeft.

Zie [http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/projecten?query-content=mest&f\[0\]=locatie%3A27893](http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/projecten?query-content=mest&f[0]=locatie%3A27893) en <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2016/10/04/minister-kamp-%E2%82%AC150-miljoen-beschikbaar-voor-inzet-van-mest-voor-hernieuwbare-energie>

³ <http://www.brabant.nl/politiek-en-bestuur/provinciale-staten/vergaderingen-ps/download.aspx?qvi=60451>

Partij voor de Dieren

Statenfractie Noord-Brabant

De gedachte dat mestfabrieken, stalderen en de BZV een oplossing bieden voor de problemen van de intensieve veehouderij is een wensgedachte en een vorm van *green washing*. Dat deze aanpak voor volksgezondheid, duurzaamheid, natuur of dierenwelzijn structureel iets gaat opleveren is niet te verwachten, zoals de evaluatie van de BZV aantoonde.

Uw reactie op de wijziging

Wanneer u als gemeente heeft besloten of wilt besluiten dat nieuwvestiging, verdere vergroting van stallen en/of nieuwbouw en uitbreiding van mestfabrieken in het buiten gebied of op industrieterreinen vanuit maatschappelijk oogpunt ongewenst is, dan heeft u voldoende reden om tegen het Ontwerp wijziging Verordening ruimte 2014, actualisatie 2017 een zienswijze in te dienen. Immers, nadat Provinciale Staten hebben ingestemd met deze wijziging, wordt u als gemeente beperkt in uw beleid en mogelijkheden voor een echte transitie.

Vanaf 17 maart tot en met 13 april staat het ontwerp voor de wijzigingen open voor zienswijzen via www.brabant.nl/ontwerpactualisatie. Wij raden u aan om van deze gelegenheid gebruik te maken omdat de voorgenomen wijzigingen van de VR2014 grote gevolgen kunnen hebben voor uw gemeente.

Wij hopen van harte dat u uw bezwaren kenbaar zult maken aan Gedeputeerde Staten en aan Provinciale Staten.

Met vriendelijke groet,

Marco van der Wel
Fractievoorzitter Partij voor de Dieren Noord-Brabant

BIJLAGE

Hieronder volgen enkele punten waar wij u op willen wijzen. De aangehaalde artikelen zijn allen terug te vinden in de Ontwerpwijziging Verordening ruimte 2014, actualisatie 2017.⁴ Doorgestreepte tekst wordt met de wijziging verwijderd – geel gearceerde tekst wordt toegevoegd.

Artikel 5.1 (Bescherming Natuur Netwerk Brabant) krijgt een nieuw vierde lid:

4. "(Een bestemmingsplan kan) bepalen dat nieuwvestiging is toegestaan, mits:
 - a. het een deel van het Natuur Netwerk Brabant betreft dat door bestaand stedelijk gebied loopt als bedoeld in artikel 4;
 - b. de nieuwvestiging geen aantasting geeft van de ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant of als voldaan wordt aan de overige bepalingen uit artikel 5."

Conclusie: Er mag na de wijziging van de Verordening gebouwd worden binnen het NNB.

Artikel 6.3 Veehouderij (in de groenblauwe mantel)

2. "Een bestemmingsplan gelegen in groenblauwe mantel bepaalt voor een ~~bestaande~~ veehouderij dat:
 - a. een toename van de oppervlakte van ~~de bestaande gebouwen~~ **dierenverblijven** alleen is toegestaan indien:
(...)"

Conclusie: De aanduidingen 'bestaande' en 'bestaande gebouwen' worden verwijderd en de aanduiding 'dierenverblijven' wordt toegevoegd. Dit betekent dat er na de wijziging van de Verordening geen sprake meer hoeft te zijn van een bestaande veehouderij – er kan dus ook sprake zijn van een nieuwe veehouderij – en dat er nieuwe dierenverblijven mogen worden gebouwd in de groenblauwe mantel.

2. "Een bestemmingsplan gelegen in groenblauwe mantel bepaalt voor een ~~bestaande~~ veehouderij dat:
(...)"

⁴ <https://email.brabant.nl/owa/redir.aspx?C=0qsZfe9Ea3GHKfRUKt-hCaKwqX4j2uDjYnJ2n97MPBgd7xzxQ3DUCA..&URL=http%3a%2f%2fwww.brabant.nl%2fpolitiek-en-bestuur%2fprovinciale-staten%2fverqaderingen-ps%2fdownload.aspx%3fqvi%3d61622>

- c. "bij een gebruikswijziging van bestaande gebouwen, gericht op het in gebruik nemen van deze gebouwen als dierenverblijf voor de uitoefening van de veehouderij, wordt voldaan aan de bepalingen zoals opgenomen onder a;
(...)"

Conclusie: bij wijziging van gebruik van een bestaand gebouw, hoeft men zich op grond van de Verordening alleen aan de regels onder a (maatregelen zorgvuldige veehouderij, inpasbaar in leefomgeving, cumulatieve geurhinder, fijnstof en omgevingsdialoog) te houden wanneer het bestaande gebouw wordt gewijzigd in een dierenverblijf. Als het bestaande gebouw een andere functie krijgt dan een dierenverblijf, (het nu doorgestreepte 'uitoefening van de veehouderij') gelden deze regels niet meer. Deze bepaling kan limitatief werken, maar laat juist ook ruimte voor versoepeling van de regels omtrent gebruikswijziging van een gehele veehouderij.

2. "Een bestemmingsplan gelegen in groenblauwe mantel bepaalt voor een bestaande veehouderij dat:
(...)
d. mestbewerking alleen is toegestaan ten behoeve van ter plaatse geproduceerde mest."

Conclusie: 'Bestaande' is doorgehaald. Dus na de wijziging van de Verordening mag een veehouderij in de groenblauwe mantel vestigen en kan men ook eigen mest verwerken op het bedrijf.

4. "In afwijking van het bepaalde in het tweede lid onder d kan een bestemmingsplan voorzien in mestvergisting voor samenwerkende melkrundveehouderijen tot ten hoogste 25.000 ton per jaar mits:
a. de locatie goed is ontsloten;
b. bij verdere bewerking de mest ter plaatse zodanig bewerkt wordt dat ten minste 50 % van het volume van de mest wordt omgezet in loosbaar water.
c. de ontwikkeling vanuit een goede leefomgeving en gelet op de aspecten als benoemd in artikel 3.1, derde lid, inpasbaar is in de omgeving."

Conclusie: Er mag na de wijziging van de Verordening veel meer mest worden verwerkt in de groenblauwe mantel - vrijwel ongelimiteerd - want twee melkrundveehouderijen kunnen al worden aangeduid als 'samenwerkende melkrundveehouderijen'.

Artikel 6.4 Afwijkende regels veehouderij (in de groenblauwe mantel)

1. "(Een bestemmingsplan kan) uitbreiding van een zorgvuldige veehouderij boven de 1,5 hectare mogelijk maken indien
(..)
 - b. er sprake is van de sanering van een overbelaste situatie waarbij:
 - I. er elders feitelijk en juridisch **een bouwperceel voor** een veehouderij wordt opgeheven;
(..)"

Conclusie: Men mag na de wijziging van de Verordening een nieuw te bouwen stal inruilen tegen een leeg bouwperceel.

Daarnaast mag een bouwperceel na de wijziging van de Verordening ook met 0,5 hectare uitbreiden als door het treffen van maatregelen op grond van de nadere regels als bedoeld in artikel 6.3, derde lid een score van ten minste 8,5 wordt behaald (artikel 6.4 lid 1 sub e).

Conclusie: Hiermee wordt de BZV bedoeld, veel maatregelen in de BZV hebben geen directe relatie met een kwalitatieve of ruimtelijke verbetering van een veehouderij.

Voor alle bovenstaande artikelen geldt dat hetzelfde wordt gewijzigd in artikel 7 Gemengd landelijk gebied. Dus deze wijzigingen gaan ook op voor het gemengd landelijk gebied.

Artikel 36.2 en 36.3 Nadere regels

GS kunnen na de wijziging van de Verordening ook nadere regels stellen voor het bieden van gebiedsgericht maatwerk rondom mestbewerking in gemengd landelijk gebied als aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- "er is sprake van een locatie in een gebied waar binnen een straal van 2,5 kilometer ten minste 150.000 ton mest wordt geproduceerd door varkens en/of vleeskalveren;
- de mest vanuit dat gebied afkomstig is;
- gemotiveerd is waarom de vestiging op een bedrijventerrein vanuit kwalitatieve overwegingen niet kan, anders dan vanwege bedrijfseconomische redenen. De kostprijs van de grond of een besluit dat er vanuit maatschappelijk oogpunt geen mestbewerking gewenst is, zijn daarvoor geen valide argumenten."